

Vergaderjaar 2024–2025

29 023

Voorzienings- en leveringszekerheid energie

Nr. 591

BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 juli 2025

Het kabinet monitort voortdurend de ontwikkelingen op de gasmarkt en de gasleveringszekerheid en houdt de Kamer hiervan op de hoogte.¹ Nu de zomer is aangebroken en het vulseizoen voor de gasopslagen in volle gang is, is dit een goed moment om tussentijds de balans op te maken.

In deze brief informeert het kabinet de Kamer over het actuele beeld en gaat het kabinet achtereenvolgens in op de volgende onderwerpen:

1. Actueel beeld van de gasleveringszekerheid, situatie op de gasmarkt en de vulgraden;
2. Gasopslag, waarbij een update wordt gegeven per gasopslag en tevens invulling wordt gegeven aan het verzoek in de motie van het lid Postma (NSC) van 11 juni jl. ingediend tijdens het Tweeminutendebat gasmarkt om voor de zomer een eerste reactie te geven op deze motie over onderzoek naar de omvang van een noodvoorraad en het beschikbaar houden van voldoende gasopslagcapaciteit²; en
3. Update rondom het sectorakkoord gaswinning.

Ten slotte biedt het kabinet u hierbij het advies aan van de Mijnraad «Coördinatie gasleveringszekerheid: besluitvorming over Nederlandse gasvoorraden» van 12 juni 2025. Een samenvatting en appreciatie van dit advies is opgenomen in bijlage 1 bij deze brief.

Actueel beeld gasmarkt en vulgraden

Groothandelsmarkt

In de afgelopen periode is de toevoer van gas naar de Europese Unie en Nederland stabiel geweest. De import van LNG via de LNG-terminals lag

¹ Zowel met de reguliere periodieke updates gasleveringszekerheid (Kamerstukken II, 2024/25, 29 023, nr. 519), als met de extra updates over de gasmarkt en vulgraden van de gasopslagen in de afgelopen maanden (Kamerstukken II, 2024/25, 29 023, nrs. 531, 532 en 554).

² Kamerstukken II 2024/25, 29 023, nr. 575.

de afgelopen weken op zeer hoog niveau. Deze stabiele aanvoer maakt onder meer mogelijk, dat de gasopslagen goed worden gevuld (zie hierna). Ook zorgde het stabiele aanbod ervoor, dat de prijzen op de groothandelsmarkt tot medio juni schommelden rond de 35 euro per MWh, vergelijkbaar met de gasprijs in de voorgaande twee jaren in dezelfde periode.

Door het conflict tussen Israël en Iran zijn de prijzen op de groothandelsmarkt op 19 juni kortstondig gestegen naar een niveau van net onder de 42 euro per MWh. Deze stijging werd veroorzaakt door de zorg dat door het conflict een deel van het aanbod op de mondiale LNG-markt zou kunnen wegvallen indien LNG-carriers uit Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten problemen zouden ondervinden met de vaarroute langs Iran (via de Straat van Hormuz). Tot op heden heeft deze omstandigheid zich niet voorgedaan en is er geen effect geweest op het mondiale LNG-aanbod. Inmiddels zijn de prijzen op de groothandelsmarkt op peildatum 7 juli ook weer gedaald tot een niveau van net onder de 34 euro per MWh. Het kabinet houdt de situatie nauwlettend in de gaten.

Vulgraden gasopslagen: algemeen beeld

De gasopslagen in Nederland en in de Europese Unie worden momenteel in goed tempo gevuld. De gasopslagen in Nederland waren op 6 juli gemiddeld voor 49,6% gevuld. Hiermee is voldaan aan het tussentijdse vuldoel van 47% op 1 juli dat op grond van de EU-verordening gasleveringszekerheid voor Nederland is vastgesteld (de gasopslagen in Nederland waren op 1 juli gemiddeld voor 48,2% gevuld). Hierbij gaat het om een gemiddelde. Een aantal belangrijke gasopslagen, waaronder gasopslag Bergermeer en UGS Grijskerk, is al voor meer dan 57% gevuld. In het volgende onderdeel van deze brief wordt de situatie per individuele gasopslag in Nederland nader toegelicht. Hoewel het vulseizoen zich nog in een relatief vroeg stadium bevindt, liggen met het huidige vultempo ook de volgende Europese tussentijdse vuldoelen voor Nederland (van 59% op 1 september en 74% op 1 november) en de nationale vulambitie van het kabinet van 80% binnen bereik. Het kabinet kan – net als eerdere jaren – indien nodig via de vultaak van EBN bijspringen als gasopslagen onvoldoende gevuld worden door marktpartijen.

Ook elders in de Europese Unie worden gasopslagen goed gevuld. Sinds 15 april is de vulgraad van de ondergrondse opslagcapaciteit in de Unie toegenomen van 36% tot 60,6% op 6 juli. Daarbij zien we dat in de periode sinds 15 april aanzienlijk meer is gevuld dan in de vergelijkbare periode vorig jaar (namelijk 176 TWh in de periode 15 april–8 juni tegen 111 TWh vorig jaar. Dit beeld is ook in Nederland te zien (23,2 TWh in de periode van 15 april–8 juni vergeleken met 15,2 TWh vorig jaar).

Zoals toegelicht in de Kamerbrief van 15 april 2025³, worden gasopslagen gevuld door marktpartijen om te kunnen voldoen aan hun leveringsverplichtingen in de winter (in combinatie met andere manieren waarop zij aan deze verplichtingen kunnen voldoen, zoals inkoop van LNG). Daarnaast is een belangrijke prikkel voor het vullen de prijs, in het bijzonder het verschil tussen de prijs voor het gas die nu moet worden betaald, ten opzichte van de prijs voor volgende winter (de zogenoemde «spread»). In april kon het kabinet u melden dat de zogenoemde spread op sommige momenten (beperkt) positief was waardoor het voor marktpartijen weer licht aantrekkelijk begon te worden om de opslagen te vullen. Deze ontwikkeling heeft zich sinds die tijd voortgezet: in de

³ Kamerstukken II 2024–2025, 29 023, nr. 563.

afgelopen periode was er doorgaans een positieve spread.⁴ Mede als gevolg hiervan is er sinds 15 april op alle dagen gas in de opslagen geïnjecteerd. Dit met een kleine versnelling sinds begin mei.

Op 27 mei jl. heeft het kabinet u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het verlengen van de Europese vuldoelen met een periode van twee jaar.⁵ Daarbij is toegelicht dat er op dit moment trilogie plaatsvinden tussen de Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement. Op 24 juni jl. vond de laatste triloog plaats en is er een akkoord bereikt. Dit akkoord ligt dichtbij de Raadspositie en de positie van Nederland en komt erop neer dat de huidige vuldoelen in stand blijven, maar er wel flexibiliteit wordt ingebouwd – bijvoorbeeld bij moeilijke marktomstandigheden – om het daadwerkelijk vullen te vergemakkelijken. Dit akkoord wordt nu voorgelegd aan de Raad voor bekrachtiging. Daarna zal de tekst gereed worden gemaakt voor publicatie. Het streven is om de verordening tijdig in werking te laten treden zodat de wijzigingen reeds dit jaar van toepassing zijn.

Gasopslag

Gasopslagen hebben in de huidige gasmarkt een onmisbare rol en zijn voor het kabinet daarom een belangrijke prioriteit. Daarbij heeft het kabinet twee doelen: 1) de gasopslagen moeten goed worden gevuld en 2) er moet, zo lang als dat nodig is, voldoende gasopslagcapaciteit beschikbaar blijven van de benodigde gaskwaliteit en functionaliteit (seizoensopslag, multi-cycle opslag voor de balancerende van het net, opslag voor pieklevering en opslag voor een noodvoorraad).⁶

In de Kamerbrief van 15 april jl. heeft het kabinet toegelicht dat marktpartijen bij gasopslag een onmisbare rol spelen in het eigendom, beheer, inzetten en vullen van gasopslagen.⁷ Tegelijk geldt dat marktpartijen hier opereren in een sterk gereguleerd domein en de overheid een grote proactieve rol heeft. Er is hier sprake van een publiek-privaat samenspel en gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Om duidelijk te maken hoe dit publiek-private samenspel in de praktijk uitpakt, en hoe geborgd wordt dat de gasopslagen worden gevuld, geeft het kabinet hierna voor de belangrijkste gasopslagen in Nederland een update van het actuele beeld van de vulgraad en relevante maatregelen en/of ontwikkelingen.

Bergermeer

De gasopslag Bergermeer heeft een totale opslagcapaciteit van 49,6 TWh en is op dit moment de enige hoogcalorische gasopslag in Nederland en ook de enige gasopslag waar marktpartijen capaciteit kunnen boeken en gas kunnen opslaan. Voor dit vulseizoen is het overgrote deel van de capaciteit in Bergermeer geboekt, en sinds maart wordt er dagelijks gas geïnjecteerd voor opslag. De vulgraad van Bergermeer is op dit moment circa 58% (peildatum 6 juli). Het vullen vindt primair plaats door marktpartijen. Indien marktpartijen onvoldoende vullen, kan Energie Beheer Nederland (EBN) vanuit de tijdelijke vultaak bijspringen. EBN heeft

⁴ Op 10 juni was er een positieve spread van tussen de 1,5 euro en de 2 euro per MWh, kijkend naar het maand-vooruitcontract en het contract voor de «winter 2026» dat wordt verhandeld op de Title Transfer Facility (TTF).

⁵ Kamerstukken II 2024–2025, 21 501-33, nr. 1132.

⁶ Deze doelen volgen uit de Visie gasopslag, Kamerstukken II 2023–2024, 29 023, nr. 442.

⁷ Kamerstukken II 2024–2025, 29 023, nr. 563 naar aanleiding van de toezegging aan het lid Vermeer (BBB) tijdens het Commissiedebat gasmarkt en leveringszekerheid op 12 maart 2025.

namelijk – net als in 2022, 2023 en 2024 – voor het jaar 2025 de tijdelijke taak gekregen om tot 20 TWh gas in Bergermeer op te slaan indien marktpartijen dit onvoldoende doen.⁸ Dit doet EBN onder andere door vorig jaar opgeslagen gas in de opslag te houden (doorrollen).

PGI Alkmaar

Exclusief gebruik door EBN

De Piekgasinstallatie (PGI) Alkmaar is een relatief kleine laagcalorische gasopslag met een opslagcapaciteit van 5 TWh. De PGI Alkmaar heeft echter een bijzondere functionaliteit: deze opslag beschikt over een hoge productiecapaciteit waardoor deze bij uitstek geschikt is om tijdens periodes van piekvraag snel veel gas op het net te zetten. Voorheen was de PGI Alkmaar exclusief gecontracteerd door GasTerra. Gelet op de afbouw van GasTerra, en het aflopen van het dienstencontract dat GasTerra had voor PGI Alkmaar, heeft EBN op mijn verzoek een nieuw exclusief dienstencontract gesloten met een looptijd van 7 jaar met de operator TAQA en eigenaren van de PGI (de Alkmaar Partners⁹). Hiermee is – in het belang van de borging van leveringszekerheid – het gebruik van de opslagcapaciteit van de PGI Alkmaar voor de komende 7 jaar veiliggesteld. EBN is inmiddels gestart met het vullen van de PGI Alkmaar.

Uitbreiding tijdelijke vultaak EBN

Door de uitbreiding van de tijdelijke vultaak van EBN, met 5 TWh bovenop de reeds bestaande 20 TWh in Bergermeer, is verzekerd dat de PGI Alkmaar dit vulseizoen wordt gevuld. EBN is voornemens de PGI volledig en kostenneutraal te vullen. Om EBN de PGI Alkmaar in 2025 kostenneutraal te kunnen laten vullen, wordt dit risico afgedekt door het vullen van de PGI onder te brengen bij de bestaande tijdelijke vultaak voor EBN. Die vultaak had tot nu toe alleen betrekking op het vullen van Bergermeer, maar wordt nu verbreed naar zowel Bergermeer als PGI Alkmaar en verruimd van 20 TWh naar 25 TWh. Het is daarmee overigens niet gezegd dat het nodig is dat EBN de gehele 25 TWh vult, omdat in de tijdelijke vultaak voor specifiek Bergermeer uitgegaan wordt van het principe «vullen voor zover marktpartijen het niet doen».

Start opbouw noodvoorraad vanaf 2026

Naast het gebruik van de PGI Alkmaar en het vullen in 2025, is het kabinet ook voornemens een voorziening te treffen voor het vullen van de PGI vanaf 2026. Zoals hiervoor is toegelicht, is de PGI Alkmaar vanwege haar kenmerken bij uitstek geschikt voor snelle productie tijdens perioden van hoge vraag. Daarom wil het kabinet de opslagcapaciteit van deze opslag inzetten voor het aanhouden van een noodvoorraad. Zoals toegelicht in de Kamerbrief van 15 april jl., is een noodvoorraad een specifieke toepassing van een strategische voorraad. Dit betekent dat het gaat om een voorraad die op grond van de EU-verordening gasleveringszekerheid alleen mag worden ingezet in noodsituaties (het hoogste niveau van gascrisis). De capaciteit die voor dit doel wordt gereserveerd kan dus niet worden ingezet voor andere doelen, zoals reguliere seizoensopslag. Het kabinet start daarom vanaf 2026 met een in omvang beperkte noodvoorraad.

De komende jaren geldt dat de capaciteit van de (overige) gasopslagen nog nodig is in de huidige functie, zoals seizoensopslag. Er is in die opslagen dus geen opslagcapaciteit, in combinatie met de benodigde

⁸ Kamerstukken II 2024–2025, 29 023, nr. 519.

⁹ TAQA, EBN, Dana Petroleum en RockRose Energy.

injectie- en onttrekkingscapaciteit, beschikbaar voor de aanleg van een meer omvangrijke noodvoorraad.

De definitieve omvang van de noodvoorraad in Nederland in de toekomst ligt echter nog niet vast. De opbouw in 2026 van de noodvoorraad loopt vooruit op het voorstel voor de Wet Bestrijden energieleveringscrisis (WBE) waarin de wettelijke grondslag voor het aanhouden van een noodvoorraad in de Mijnbouwwet wordt opgenomen. Op grond van de Mijnbouwwet (zoals te wijzigen door het voorstel voor de WBE) zal de omvang van de noodvoorraad jaarlijks door de verantwoordelijke Minister worden vastgesteld. Conform de motie Postma van 11 juni jl.¹⁰, zal het kabinet voor dit doel onderzoeken welke omvang van een noodvoorraad het beste is, gegeven een zorgvuldige afweging van alle betrokken belangen en de beschikbare gasopslagcapaciteit in de juiste gaskwaliteit en functionaliteit. Hierbij zal ook invulling worden gegeven aan de motie van het lid Grinwis van 11 juni (eveneens ingediend tijdens het Tweeminutendebat gasmarkt) die de regering verzoekt om binnen een jaar met strategisch gasbeleid te komen¹¹. Bij de hiervoor omschreven aanpak zal het kabinet ook het advies van de Mijnraad betrekken, waarvan een samenvatting en appreciatie is opgenomen in de bijlage bij deze brief.

In de Voorjaarsnota is voor de kosten van de aanleg van een noodvoorraad een meerjarige reeks van 37 miljoen euro per jaar gereserveerd¹². Deze kosten worden gedekt via een heffing op het gastransport. Dit geldt zowel voor kosten van de tijdelijke voorziening – die vooruitloopt op het tot wet verheffen en inwerking treden van het voorstel voor de WBE – als de kosten van de uitvoering van deze taak op grond de Mijnbouwwet (zoals te wijzigen door het voorstel voor de WBE). Dit is uitgewerkt in het voorstel voor de WBE. Het gaat hierbij, evenals bij de heffing ter dekking van de kosten van de tijdelijke vultaak van EBN om te vullen voor zover de markt dat niet doet, om een heffing op geboekte capaciteit voor transport via het landelijk gastransportnet van Gasunie Transport Services (GTS), dit bovenop – maar niet in – de tarieven voor gastransport. Op deze manier wordt de rekening gelegd bij de Nederlandse gebruikers die profiteren van noodvoorraad. Voor wat betreft de kosten van de tijdelijke voorziening wordt deze heffing zodanig uitgewerkt dat de financiering een vorm van voorfinanciering is en de uiteindelijke kosten door de gebruikers van het gastransportnet worden opgebracht. Dit beleidsvoornemen is verder toegelicht in aangehecht formulier bij deze brief: «informatievoorziening op basis van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet» (bijlage 2).

UGS Norg en UGS Grijpskerk

UGS Norg en UGS Grijpskerk zijn laagcalorische gasopslagen met een respectievelijke opslagcapaciteit van 59,3 TWh en 23,9 TWh. NAM is de operator van deze gasopslagen. Het exclusieve gebruik van de opslagcapaciteit ligt bij GasTerra. GasTerra gebruikt deze opslagcapaciteit om te kunnen voldoen aan leveringsverplichtingen die zij heeft jegens haar afnemers. Omdat GasTerra, net als andere marktpartijen, een commerciële partij is, spelen bij het vullen en inzetten van deze opslagen commerciële overwegingen een leidende rol. GasTerra heeft op die basis de afgelopen maanden gas geïnjecteerd in UGS Grijpskerk en UGS Norg. Momenteel (op peildatum 6 juli) is UGS Grijpskerk voor circa 58% en UGS Norg voor circa 46% gevuld. Voor de periode vanaf 2026 is het kabinet met de aandeelhouders van NAM in gesprek over de toekomst van de

¹⁰ Kamerstukken II 2024/25, 29 023, nr. 575.

¹¹ Kamerstukken II 2024/25, 29 023, nr. 574.

¹² Kamerstukken II 2024/25, 36 725, nr. 1, p. 213/214.

gasopslagen Norg en Grijpskerk gegeven de bedrijfsbeëindiging van GasTerra. Bij deze gesprekken wordt ook het vraagstuk rondom Ternaard betrokken. In het Tweeminutendebat van 10 juni jl. is toegezegd om de Kamer voor de start van het volgende parlementaire jaar te informeren over de stand van zaken aangaande de in december jl. aangekondigde gesprekken.

Beschikbaar houden voldoende gasopslagcapaciteit

De motie van het lid Postma van 11 juni jl.¹³ verzoekt de regering tevens om voldoende gasopslagcapaciteit voor toekomstige gasopslag beschikbaar te houden. Dit verzoek is in lijn met staand beleid: zoals hiervoor is toegelicht, heeft het kabinet als doel dat er in elke soort benodigde gaskwaliteit en functionaliteit voldoende gasopslagcapaciteit is zolang als dat nodig is, en dat de gasopslagen ook voldoende worden gevuld. Dat er in Nederland voldoende gasopslagcapaciteit is en blijft zo lang als dat nodig is, wordt geborgd door EU-regelgeving¹⁴. Die bepaalt onder meer dat een opslagsysteembeheerder zijn opslagactiviteiten alleen mag beëindigen indien ACM heeft beoordeeld dat een dergelijke stopzetting de gasleveringszekerheid in de EU of in Nederland niet vermindert. Daarmee is geborgd dat gasopslagen beschikbaar blijven zo lang als ze nodig zijn voor de beleving van afnemers.

Gaswinning – update sectorakkoord

De totale gasproductie uit de Nederlandse kleine velden op zee en land is op dit moment 30 procent van de totale Nederlandse aardgasvraag van ongeveer 30 miljard m³ per jaar. De gasproductie uit de Nederlandse kleine velden is in de afgelopen twintig jaar sterk afgenomen, van circa 40,7 miljard Nm³ in 2004 naar circa 8,5 miljard Nm³ in 2024; waarvan 2,7 miljard Nm³ uit kleine velden op land.¹⁵

In belang van de gasleveringszekerheid wordt de nationale productie van aardgas uit kleine velden op de Noordzee geoptimaliseerd. Op 23 april jl. bent u geïnformeerd dat er met de sector een Sectorakkoord Gaswinning in de Energietransitie is overeengekomen.¹⁶ Daarin werken de overheid en de sector aan een stabiel investeringsklimaat en voorspelbaar beleid. Een belangrijk doel van het sectorakkoord is het opschalen van de exploratieactiviteit en daarmee als resultaat ook de winning van aardgas uit kleine velden op de Noordzee. Dat deze afspraken nodig zijn, laten de cijfers uit het jaarverslag delfstoffen en aardwarmte van 2024 zien. Dit jaarverslag is gepubliceerd op de website van NLOG. Hierin is terug te lezen dat in 2024 geen enkele exploratieactiviteit is uitgevoerd op de Noordzee, terwijl er wel nog voldoende potentieel aanwezig is.

In het kader van het gesloten sectorakkoord wordt er ook gewerkt aan nadere afspraken die specifiek zien op gaswinning op land waarin een balans tussen enerzijds het tegemoetkomen aan de zorgen van inwoners en regionale bestuurders en anderzijds het erkennen van de belangrijke functie die gaswinning op land nog vervult. Over het proces hoe de afspraken voor de gaswinning op land tot stand komen is de Kamer geïnformeerd in de Kamerbrief van 23 april jl. Daarin is ook toegezegd om ernaar te streven voor het zomerreces tot afspraken over gaswinning op land te komen, die daarna integraal onderdeel zullen uitmaken van het vastgestelde generieke sectorakkoord. Er wordt voortgang gemaakt en in

¹³ Kamerstukken II 2024/25, 29 023, nr. 575.

¹⁴ Artikel 15, elfde lid, van verordening (EU) 1789/2024.

¹⁵ Jaarverslag delfstoffen en aardwarmte, TNO 2024.

¹⁶ Kamerstukken II 2024/25, 33 529, nr. 1293.

gezamenlijkheid is geconcludeerd dat er meer tijd nodig is. Deze extra tijd wordt ook benut om meer afstemmomenten met regionale overheden in te bouwen.

De Kamer wordt in de tweede helft van 2025 over de voortgang van de totstandkoming van afspraken voor gaswinning op land geïnformeerd.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S.T.M. Hermans

De Mijnraad is een wettelijk adviseur op grond van de Mijnbouwwet, die primair tot taak heeft om desgevraagd te adviseren over besluitvorming over winning en opslag in de ondergrond¹⁷.

Daarnaast heeft de Mijnraad op eigen initiatief een jaarlijks adviesprogramma, waarbij de Mijnraad advies uitbrengt over thema's die onderwerp zijn van actuele beleidsvorming. In het kader van dat programma heeft de Mijnraad op 12 juni jl. het advies «Coördinatie gasleveringszekerheid: besluitvorming over Nederlandse gasvoorraden» uitgebracht.

Samenvatting en appreciatie

Het kabinet verwelkomt het advies en constateert dat het advies aanbevelingen doet die goed aansluiten bij staand beleid en/of lopende (wets)trajecten, waaronder het de voorstel voor de WBE, waar de Mijnraad ook naar verwijst. Daarbij verdient opmerking dat de Mijnraad in het advies niet de relevante EU-wetgeving heeft meegewogen. Deze EU-wetgeving is uiteraard leidend en wordt door het kabinet in onderstaande appreciatie betrokken.

Ten eerste gaat de Mijnraad in op het feit dat door partijen in de Nederlandse gassector soms een wisselende uitleg wordt gegeven aan centrale begrippen zoals «leveringszekerheid» en «noodvoorraad». Omwille van de consistentie adviseert de Mijnraad om aan te sluiten bij de definitie «zoals die door de regering en GTS wordt gebruikt». Het kabinet onderschrijft dit advies, dat aansluit bij staand beleid. Het kabinet hanteert in Kamerstukken consequent dezelfde uitleg, met verwijzing naar de relevante EU-wetgeving.¹⁸ GTS is voor het kabinet de wettelijk adviseur op gebied van leveringszekerheid.¹⁹ De uitgangspunten die door GTS in haar adviezen worden gehanteerd zijn eveneens op de toepasselijke wetgeving gebaseerd.

Ten tweede gaat de Mijnraad in op de rol van gasopslagen en hun functie binnen het gassysteem. Daarbij onderstreept de Mijnraad de noodzaak van voldoende gasopslag. Ook geeft de Mijnraad aan dat het verstandig is om een noodvoorraad aan te leggen van voldoende omvang, met ook duidelijke criteria voor inzet van deze noodvoorraad. Het kabinet onderschrijft deze adviezen, die in lijn zijn met staand en voorgenomen beleid. Wat betreft de noodzaak van voldoende gasopslagcapaciteit en de aanleg van een noodvoorraad van voldoende omvang, verwijst het kabinet naar de reactie die in deze brief is opgenomen op de motie van het lid Postma van 11 juni 2025²⁰. Wat betreft de criteria voor inzet van de noodvoorraad, wijst het kabinet erop dat die primair worden bepaald door de EU-verordening gasleveringszekerheid en voor het overige zullen worden vastgelegd in en op grond van de Mijnbouwwet (zoals gewijzigd door het voorstel voor de WBE).

De Mijnraad geeft verder in overweging om in Europees verband een strategische gasreserve te overwegen op verschillende locaties in Europa en eventueel ook daarbuiten. Het kabinet deelt de mening dat dit een onderwerp is dat in EU-verband moet worden opgepakt. Dit onderwerp zal naar verwachting meelopen in de structurele herziening van het EU-wetgevend kader voor de leveringszekerheid van elektriciteit en gas

¹⁷ Artikel 105 Mijnbouwwet.

¹⁸ Zie bijvoorbeeld de Kamerbrief van 15 april 2025, Kamerstukken II 2024/25, 29 023, nr. 563, waarin onder meer is toegelicht wat het kabinet verstaat onder een «noodvoorraad» (conform de EU-verordening gasleveringszekerheid).

¹⁹ Artikel 10a, eerste lid, onderdeel q, Gaswet.

²⁰ Kamerstukken II 2024/25, 29 023, nr. 575.

die door de Europese Commissie is aangekondigd. Een eerste voorstel van de Commissie wordt begin 2026 verwacht.

De Mijnraad gaat ook in op de ontmanteling van het gasgebouw en geeft aan dat van belang is dat er duidelijkheid komt over de toekomst van de PGI Alkmaar en de gasopslagen Grijskerk en Norg. Wat betreft de PGI Alkmaar heeft het kabinet in deze Kamerbrief toegelicht hoe de beschikbaarheid van deze opslag in ieder geval de komende 7 jaar wordt geborgd en op welke wijze de capaciteit van deze opslag zal worden ingezet voor de gasleveringszekerheid. Zoals in deze brief eveneens is toegelicht, is het kabinet met NAM en diens aandeelhouders in gesprek om te bepalen op welke manier de gasopslagen Norg en Grijskerk, zolang deze nodig zijn voor de leveringszekerheid, behouden en ingezet kunnen worden gegeven de bedrijfsbeëindiging van GasTerra.

Ten slotte doet de Mijnraad aanbevelingen voor verbetering van (toegang) tot kennis en data en scenario-analyse op gebied van leveringszekerheid. De Mijnraad constateert dat er veel actoren en adviseurs actief zijn in het «advieslandschap» en dat afstemming en consistentie in aannames beter kan. De Mijnraad adviseert verder om een onafhankelijk expertisecentrum in te stellen en om de rol van EBN bij het ontsluiten van data te versterken.

Het kabinet onderschrijft het belang van goede, transparante en robuuste scenario-analyse. Op gebied van leveringszekerheid baseert het kabinet zich primair op de adviezen van GTS in het kader van de wettelijke adviestaak om jaarlijks advies uit te brengen over en op basis van wettelijk vastgelegde parameters. De concrete uitgangspunten voor dit advies worden door GTS jaarlijks vooraf openbaar geconsulteerd, en zijn dus toegankelijk en transparant.²¹ GTS geeft daarbij duidelijk aan dat en hoe zij zich baseert op cijfers van het PBL die het PBL, op zijn beurt in het kader van zijn taak, jaarlijks uitbrengt. Waar aanvullend nodig, kan het kabinet gericht opdracht geven aan een adviseur voor een specifiek aanvullend advies, bijvoorbeeld omdat het advies specialistische (markt)kennis vereist. In dat kader heeft het kabinet bijv. Kyos gericht opdracht gegeven om advies uit te brengen op gebied van gasopslag. Het kabinet wijst er in dit verband op dat de onderscheiden actoren die de Mijnraad noemt elk een eigen afgebakende rol hebben. Waar het gaat om wettelijk adviseurs wordt in het kader van lopende wetstrajecten geëvalueerd of de invulling (nog) onderling consistent en passend is dan wel betere invulling behoeft. Ten slotte neemt het kabinet hierbij ook de belangrijke rol die EBN vervult mee.

²¹ Zo loopt momenteel tot 15 juli de openbare consultatie voor het advies dat GTS in september 2025 zal uitbrengen: www.gasunietransportservices.nl/nieuws/start-van-de-consultatie-van-het-overzicht-leveringszekerheid-2025-met-voorlopige-uitkomsten.

CW3.1 Aanleggen noodvoorraad

1. Doel	Het doel van de maatregel is om vanaf 2026 een beperkte noodvoorraad gas aan te houden. Deze noodvoorraad kan bij besluit van de Minister worden ingezet ter bestrijding van een noodsituatie (het derde, en meest ernstige niveau van een gascrisis). De inzet van de noodvoorraad borgt op die manier dat er meer tijd is voor het zorgvuldig voorbereiden van de verplichtende maatregelen uit het BH-G horend bij een noodsituatie, namelijk het afschakelen van niet-beschermde afnemers.
2. Beleidsinstrument	Om het doel te halen wordt aan een aangewezen rechtspersoon opdracht gegeven in 2026 te starten met de opbouw van een noodvoorraad van 5 TWh. Vanaf het moment dat het voorstel voor de Wet bestrijden energieleveringscrisis (WBE) tot wet is verheven en in werking treedt gebeurt dit op grond van de Mijnbouwwet. Tot dat moment zal er vanaf 2026 een tijdelijke voorziening getroffen worden.
3a. Financiële gevolgen voor het Rijk	De kosten die gepaard gaan met het aanhouden van de noodvoorraad worden jaarlijks geraamd op € 37 mln. De financiering van de inkoop van gas betreft, uitgaande van een omvang van 5 TWh en afhankelijk van de geldende marktprijs circa € 200 mln. Deze kosten worden door de aangewezen rechtspersoon gedragen.
3b. Financiële gevolgen voor maatschappelijke actoren	De kosten voor het aanhouden van een noodvoorraad worden gedekt met behulp van een heffing. Deze heffing wordt opgelegd aan netgebruikers die capaciteit gealloceerd hebben gekregen op een exitpunt van het transmissiesysteem voor gas.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Met het definitieve einde van de gaswinning uit het Groningenveld is een strategische bron van flexibiliteit structureel weggefallen; de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden extra gas te produceren bestaat niet langer. Tegelijkertijd neemt de binnenlandse productie af en groeit de afhankelijkheid van gasimport, waardoor het risico op leveringsverstoringen toeneemt. In dit licht is het verstandig dat de staat een beperkte gasnoodvoorraad aanhoudt.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Een aangewezen rechtspersoon wordt belast met de taak om de noodvoorraad aan te houden. De hiermee gepaarde kosten zijn geraamd op basis van een rapport van Kyos inzake gasopslag.
6. Evaluatieparagraaf	De behoefte aan en omvang van de noodvoorraad wordt, aan de hand van (onder meer) het overzicht gasleveringszekerheid dat door GTS op grond van de Gaswet (en straks Energiewet) jaarlijks wordt opgesteld, jaarlijks vastgesteld door de Minister van KGG.